

Nostalgiska återblickar

Veteranträffarna avlöser varandra, vilket förstås inte gått nostalgiredaktören förbi. Men det bjuds också på återblickar. Välkommen till Norvinges Nostalgi.

TEXT OCH FOTO: BOSSE NORVINGE

Superliten Scania

Sent 1964 premiärvisade Scania-Vabis en ny lastbil – L36 med halvt frambyggd hytt i en helt ny viktklass under 12 ton. Bilen på bilden är av modell L50, efterföljaren till L36 och dessutom en Super, alltså utrustad med en 120 hästars turbomotor.

Bilden är tagen framför Scantias huvudentré. Bilförvaltningen stod som ägare från det att den var ny hösten 1968 och användes då troligen som demovagn. Januari 1969 försågs flaket med kapell och några månader senare såldes den till Arvid Dahlin och Fraktbolaget i Trollhättan AB som ansluten till T-Last körde för Bilspedition och SAAB.

Dess vidare öden som P-registrerad är oklar men den var då försäkrad till november 1972 och troligen fick den därefter nytt registreringsnummer och hamnade i det moderna registreringssystemet detta år.

FOTO: SVENSK ÅKERITIDNING ARKIV

Essos comeback

Svenska Esso AB med anor tillbaka till 1896 och Krooks Petroleum och Olje AB, såldes under 80-talet till Statoil och namnet försvann då från trafik- och gatubilden. Oljebolaget Esso som ägs av Exxon lever däremot vidare i all välmåga. Efter sammanslagningen med Mobil gjorde namnet Esso för inte så länge sedan comeback på smörjoljeprodukter. Askfatet däremot är från tiden då Esso även försåg svenska trafikanter med fordonsbränsle. På den tiden delades de ut i stor skala till kunder och det finns rätt gott om dem än idag.

Ovanligt jubileumsmärke

Scania-Vabis gav sig in på den norska marknaden efter andra världskriget 1945 och med anledning av deras 50-årsjubileum 1995 lät man göra några emaljmärken efter det gamla huvemblemet som förebild. Det var bil-lackeraren som var inhyrd på Scania-Bilar i Malmö som fick i uppdrag att tillverka jubileumsmärkena som var något större än sina förebilder. Elva centimeter rätt över härligheten och serien på 50 stycken var alla numrerade. Några extra onumrerade tillverkades också för säkerhets skull.

Startskottet för träffsäsongen

Årets träffsäsong med trotjänarna och arbetsredskapen från vägtransportens historia, startade med Svartåträffen den första maj. Platsen, som namnet avslöjar var i Svartå och då på bruksområdet dit 35-40 lastbilar slöt upp.

– Det var lite färre än förra året och det beror nog på att första maj i år låg i mitten av veckan, säger Kenneth Hedegård, en av arrangörerna.

Förutom att få se alla fina gamla lastbilar arrangerades samtidigt mopedrace, prylmarknad och krockkuddsprängning.

Som avslutning tog sig lastbilarna ut på en liten tur till Broholms nostalgikafé och museum.

FOTO: KENNETH HEDEGÅRD

Gävlepremiär

Tunga Masträffen i Borlänge har som bekant ersatts av Tunga Gefle Dala i och med att Vägverksmuseet har stängt. Den nya platsen är Järnvägmuseet i Gävle som tillsammans med Vägsmuseet i Kjula och ÅHS stod som arrangörer till eventet. 42 fordon slöt upp och kunde beskådas i all sin glans utanför den gamla järnvägsstationen Hennan som ligger på museumområdet. Men det hela förgicks av aktiviteter redan på fredagkvällen med underhållning. Därtill ett föredrag av Per Thomson om lastbilstransporternas betydelse för samhällsutvecklingen. Efter lördagens fordonsutställning blev det en liten lastbilstur med mål vid anrika Högbo bruk.

FOTO: ANDERS ASON

Tjugonde västrallyt

Årets upplaga, den tjugonde i ordningen av Tunga Rallyt Väst samlade 75 deltagande nyttofordon från förr. Som brukligt startade veteranerna från Scania-Bilar Västs anläggning i Hisings-Backa. Turen gick sedan över Angered, Lerum och Partille till VM Trailer i Härryda där ett behövt stopp planerats in med kaffe och korv till förare och passagerare. Vidare via Mölnlycke till målgången i ett blåsigt Göteborg och Arendal där alla fordon närmare kunde beskådas och Volvomuseet höll öppet hus.

GARAGERAPPORTEN

Det är inte bara Scania och Volvo som renoveras i garage landet över. Det finns också en och annan uddabil. I Svenljunga skruvas det för fullt på en finsk Kontio-Sisu från 1971. Modellen såldes aldrig i Sverige men har kommit hit i modernare tid.

Matti Tarkki, är före detta åkare och idag mångsysslare. Han driver en äventyrspark med rallybana och bilar som kan hyras för svensexor och företagsevent. Han tar tillvara på övergivna bilar som skrotas ner i en verksamhet som drivs tillsammans med skoltrötta ungdomar, något som belönats av BRÅ och uppmärksammats nationellt.

– Justitieminister Beatrice Ask var här och tittade, berättar Matti.

– Hon var rolig. Spännande också att se SÄPO kolla allt innan hon kom.

Det senaste tillskottet i verksamheten är att blåstra med bikarbonat. En teknik där man slipper maskera rutor och lister.

På 60-talet körde Matti en Jury-Sisu i Finland och har länge sökt efter en Sisu. För ett par tre år sedan fann han en Sisu på ett flygfält utanför Linköping som dess för innan som traktorregistrerad tjänstgjort med att vinscha upp segelflyg på ett flygfält strax norr om Gävle.

– Bakom hytten satt en stor V8 som drog vinschen men från början gick den som tippbil i Tammerfors innan den hamnade i Sverige för kanske tio år sedan, berättar Matti.

Den är sedan dess avregistrerad och någon hade tagit lyktorna, blinkers och värmepaketet.

Kontion har en 135 hästars Leylandmotor utan turbo, Fuller femstegs osynkad låda och tvåfarts bakväxel. Bromsarna

är tryckluftshydrauliska med kardanhandbroms.

– De hade flyttat den med hjullastare och kört gafflarna i oljeträget och krökt oljefilterhållaren i aluminium. Oljeträget i plåt svetsade Matti och en kusin som jobbat hela sitt liv på Sisu fixade filterhållaren och packningar snabbt och lätt.

– Motorn har jag inte startat upp ännu. Det blir spännande men jag måste byta alla vattenslangar först.

– Jag hittade en pensionerad reservdelsman utanför Åbo som ska hjälpa mig med delar, berättar Matti.

– Han tycker det är kul att en sådan finns i Sverige.

Matti hittade en tippram som suttit på en Volvo N10 och som tur är var det samma rambredd på Sisu som Volvo. Ett nytt kors är nyligen tillverkat och ditsatt i tippramen. Flaket står utanför och ska förlängas och få lite av kantlinan utbytt.

– Det är ett norskt flak så det blir ett nordiskt samarbete, säger Matti och skrattar.

– Det är lite att pilla med. Lite rost på dörrar men inget märkvärdigt.

Sisun har framskärmar och huv i glasfiberarmerad plast vilket är ett plus. – Behöver hitta någon som är duktig på att klä om säten. Det ska vara tjockt tyg och inte galon.

18 900 står mätaren på och när räkneverket ska börja rulla igen är oklart.

– Det går sakta men säkert framåt, säger Matti.

Tävla med tidningen

Nu frågar vi om i vilket land den gamla fordonstillverkaren NAG hade sin fabrik.

1. Tyskland
- X. Frankrike
2. Holland

Skicka ditt svar till akertidning@akeri.se, eller med vanlig post: Svensk Åkeritidning, Box 7282, 103 89 Stockholm. Märk kuvertet Nostalgitävlingen. Senast den 5 augusti behöver vi ha ditt svar.

Rätt svar i förra läsartävlingen var 1956 – då blev färdskrivaren obligatorisk för lastbilar med maxlast över 6 ton eller 10 ton inkluderat släp. Det rätta årtalet visste Rolf Lundholm i Lycksele.

Vi säger grattis och skickar alla åkares favoritfilm "Är du med?".

Sommarutflykter

Nu är det snart alla sensommar- och höstevenemang igång. Här är några träffar och rallyn under juli och augusti, men redan i helgen (26-29 juni) är det veteranbrandbilsrally i Luleå och ett Vogmannen i Vinstra, Norge.

Motor och Fordonsutställning Munkebergs Säteri

Lördag 27 juli
Munkeberg säteri utanför Hjo

Pärlrallyt 2013

Lördag 17 augusti
Helsingborg till Vallåkra

Trucking Festival

Fredag-lördag 23-24 augusti
Mantorp Park

Maskinträff Trädet

Söndag 25 augusti
Kronogården, Trädet Ulricehamn

Maskinträffen i Sutterhöjden

Lördag 31 augusti
Sutterhöjden utanför Molkom

Mer information på www.veteranlastbilar.se